

§. 71. Основаніе на отшельнический (иноческий) животъ въ Българіѣ.

Като пръвъ основатель на свѣтлыя отшельнически животъ въ Българіѣ, още въ IX-ия вѣкъ, може да ся приеме пакъ царь Борисъ-Михаилъ. Ныне знаемъ отъ гражданскѣ-тѣ нашихъ исторіѣ, какъ той слѣдъ толкози подвигы, за да въведе Христианскѣ-тѣ вѣрѣ между подданици-ты си, на старины-ты си ся бѣше дръп-нѣлъ у единъ монастырь, за да прѣкара послѣдни-ты години на живота си въ постъ и молитвѣ, отъ като бѣше оставилъ прѣстола на сына си Владимира. Ето какъ расказва единъ отъ западни-ты лѣтописци за наклонность-тѣ камъ отшельническыя животъ на тоя свѣтъ и Богоугоденъ мѣжъ.

Той отдавно вече си обичалъ, да излиза денѣ прѣдъ народа въ царско облѣкло, а нощѣ — да ся затвара въ черковы-ты, и тамъ на самѣ, облѣченъ въ вретѣще, да ся моли Богу, и да спи на голѣ-тѣ почти земѣ, върху единъ коравъ козякъ — намѣсто на мягкѣ-тѣ си царскѣ постелкѣ. Така си правялъ той вынагы, дордѣ былъ здравъ, нѣ на старины испаднѣлъ въ тяжкѣ болестъ, и намислилъ да ся откаже отъ прѣстола и отъ свѣта, па да ся дръпне въ нѣкой монастырь. Рекълъ и го направилъ, само не ся знае тѣсно кога, толкози е тѣмна тука Българска-та исторія. Ако да глѣдамы на грѣцкы-ты лѣтописы, неговый Сынъ Симеонъ ся въцарилъ на 888 г., пѣкъ спроти западни-ты — въ 892 г. Българскы царь былъ по-голѣмый му сынъ Владимиръ, за кого-то и Българскый архиепископъ Теофилактъ пише, че ся въцарилъ въ осмѣ-тѣ годинѣ отъ Св. Климентово-то въ Българіѣ идваніе (893 г.), и подиръ четири годишно царуваніе умрѣлъ, та го наслѣдилъ въ сичко братъ му Симеонъ. Спроти това тѣй негово говораніе, както и спроти онова на Византійци-ты, че былъ въцаренъ на 888 г., можемъ рѣ, да е былъ помощникъ нѣйдѣ на байчя си. Западни-ти лѣтописи още казвать и това: «Като ся научилъ царь Борисъ въ монастыря, че сынъ му, кого-то бѣше направилъ царь, былъ грабитель, голѣмъ злодѣецъ и възвръщаль народа отъ Христианство-то, ядосалъ ся много, и пламнѣлъ отгорѣ му, та си съблѣкълъ иноческо-то облѣкло, и запасалъ пакъ сабѣ-тѣ облѣченъ по царскы, па съ нѣколко вѣрны хора ся спуснѣлъ на сына си, та го уловилъ извадилъ му очи-ты и го запрѣлъ; послѣ свыкалъ съборъ отъ сичко-то си царство, и направилъ намѣсто него царь по-малкыя си сынъ Симеона.»